Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

10 päivänä maaliskuuta 2023 *

Muutoksenhaku – Väliintulo – Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toinen kohta – Väliintulointressi – Kilpailu – Keskittymät – Lääketeollisuuden markkinat – Euroopan komission päätös tutkia keskittymä jäsenvaltioiden kansallisten kilpailuviranomaisten siirtopyynnön johdosta – Euroopan komission päätös, jolla hyväksytään, että muut jäsenvaltiot liittyvät alkuperäiseen siirtopyyntöön – Ammatillinen etujärjestö, joka ei edusta kyseistä alaa – Hylkääminen

Asiassa C-625/22 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 30.9.2022,

Grail LLC, kotipaikka Menlo Park, (Yhdysvallat), edustajinaan A. Giraud, avocat, J. M. Jiménez-Laiglesia Oñate, abogado, D. Little, solicitor, J. Ruiz Calzado, abogado, ja S. Troch, advocaat,

valittajana,

ja jossa muina osapuolina ovat

Illumina Inc., kotipaikka San Diego (Yhdysvallat), edustajinaan D. Beard, BL, J. Blanco, abogada, B. Cullen, BL, F. González Díaz, abogado, J. Holmes, barrister, G. Rizza ja M. Siragusa, avvocati,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Euroopan komissio, asiamiehinään G. Conte, N. Khan ja C. Urraca Caviedes,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Helleenien tasavalta,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään T. Stéhelin ja N. Vincent,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään K. Bulterman ja P. P. Huurnink, ja

EFTAn valvontaviranomainen, asiamiehinään C. Simpson, M. Sánchez Rydelski ja M.-M. Joséphidès,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin N. Wahlin ehdotuksen,

kuultuaan julkiasiamies N. Emiliouta,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Grail LLC vaatii valituksellaan kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 13.7.2022 antaman tuomion Illumina v. komissio (T-227/21, EU:T:2022:447), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kanteen, jolla vaadittiin ensiksi kumoamaan komission 19.4.2021 tekemä päätös C(2021) 2847 final, jossa se hyväksyi Autorité de la concurrence française (kilpailuviranomainen, Ranska) tekemän pyynnön tutkia keskittymä, joka koskee sitä, että Illumina, Inc. hankkii yksinomaisen määräysvallan Grail, Inc:stä (asia COMP/M.10188 – Illumina/Grail), toiseksi kumoamaan komission 19.4.2021 tekemät päätökset C(2021) 2848 final, C(2021) 2849 final, C(2021) 2851 final, C(2021) 2854 final ja C(2021) 2855 final, joissa komissio hyväksyi Kreikan, Belgian, Norjan, Islannin ja Alankomaiden kilpailuviranomaisten pyynnöt yhtyä siirtopyyntöön, ja kolmanneksi kumoamaan 11.3.2021 päivätty komission kirje, jossa Illuminalle ja Grailille ilmoitettiin edellä mainitusta siirtopyynnöstä.

2 Association française des juristes d'entreprise (AFJE) (Ranskan yritysjuristien järjestö) ja European Company Lawyers Association (ECLA) (Euroopan yritysjuristien järjestö) ovat 9.1.2023 unionin tuomioistuimen kirjaamoon saapuneilla asiakirjoilla pyytäneet lupaa tulla tässä asiassa väliintulijoiksi tukemaan Grailin vaatimuksia Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 130 ja 190 artiklan nojalla.

3 Sen jälkeen, kun unionin tuomioistuimen kirjaaja oli työjärjestyksen 131 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan muutoksenhakumenettelyyn työjärjestyksen 190 artiklan 1 kohdan nojalla, mukaisesti antanut asianosaisille tiedoksi AFJE:n ja ECLA:n väliintulohakemukset, Illumina, Grail ja Euroopan komissio esittivät määräajassa huomautuksensa näistä hakemuksista.

4 Illumina ja Grail ovat ilmoittaneet kannattavansa näitä väliintulohakemuksia, mutta komission mukaan hakemukset olisi hylättävä.

Väliintulohakemukset

5 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan mukaan kaikilla, jotka osoittavat, että unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisu koskee heidän etuaan, kun ei ole kyse yhtäältä jäsenvaltioiden keskinäisistä asioista tai toisaalta unionin toimielimien keskinäisistä asioista, on oikeus olla väliintulijana tässä asiassa.

6 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä määräyksessä tarkoitettu käsite ”asian ratkaisu koskee heidän etuaan” on määriteltävä ottaen huomioon oikeusriidan kohde, ja sen on katsottava tarkoittavan sitä, että asianomaisten etuihin vaikuttaa suoraan ja tosiasiallisesti nimenomaan esitettyjä vaatimuksia koskeva lopputulos eivätkä esitetyt perusteet tai perustelut. Ilmaisulla

”asian ratkaisu” viitataan nimittäin pyydettyyn lopulliseen ratkaisuun sellaisena kuin se ilmaistaan annettavan tuomion tuomiolauselmassa (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 7.2.2019, Bayer CropScience ja Bayer v. komissio, C-499/18 P, ei julkaistu, EU:C:2019:107, 5 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

7 Tältä osin on erityisesti selvitettävä, koskeeko riidanalainen toimi väliintulijaksi hakevaa suoraan ja onko sen väliintulointressi selvä. Periaatteessa väliintulointressiä voidaan pitää riittävän suorana vain, jos ratkaisu on omiaan muuttamaan väliintulijaksi hakevan oikeudellista asemaa (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 27.2.2019, Uniwersytet Wrocławski ja Puola v. REA, C-515/17 P ja C-561/17 P, ei julkaistu, EU:C:2019:174, 8 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

8 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että edustava ammatillinen etujärjestö, jonka tarkoituksena on valvoa jäsentensä etuja, voi olla väliintulijana silloin, kun asiassa nousee esiin periaatteellisia kysymyksiä, jotka voivat vaikuttaa näihin etuihin (unionin tuomioistuimen presidentin määräys 1.10.2019, komissio v. Ville de Paris ym., C-179/19 P, ei julkaistu, EU:C:2019:836, 7 kohta ja unionin tuomioistuimen presidentin määräys 1.9.2022, Google ja Alphabet v. komissio, C-48/22 P, ei julkaistu, EU:C:2022:667, 7 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen vaatimus siitä, että asian ratkaisu vaikuttaa tällaisen järjestön etuihin suoraan ja tosiasiallisesti, on katsottava täytetyksi, kun kyseinen järjestö osoittaa, että se on tällaisessa tilanteessa, riippumatta siitä, voiko asian ratkaisu muuttaa järjestön oikeudellista asemaa sellaisenaan.

9 Tällaisella väliintulo-oikeuden laajalla tulkinnalla ammatillisten etujärjestöjen hyväksi pyritään nimittäin siihen, että voidaan arvioida helpommin unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettujen asioiden asiayhteyttä ja välttää samalla useat yksittäiset väliintulot, jotka vaarantaisivat menettelyn tehokkuuden ja sujuvuuden (ks. vastaavasti unionin tuomioistuimen presidentin määräys 17.6.1997, National Power ja PowerGen v. komissio, C-151/97 P(I) ja C-157/97 P(I), EU:C:1997:307, 66 kohta ja unionin tuomioistuimen presidentin määräys 1.10.2019, komissio v. Ville de Paris ym., C-179/19 P, ei julkaistu, EU:C:2019:836, 12 kohta). Toisin kuin omissa nimissään toimivat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, ammatilliset etujärjestöt voivat hakea väliintuloa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetussa asiassa, mutta eivät yksittäisten etujen puolustamiseksi vaan pikemminkin jäsentensä yhteisten etujen puolustamiseksi. Tällaisen järjestön väliintulo tarjoaa nimittäin kokonaisnäkemyksen näistä kollektiivisista eduista, joihin vaikuttaa periaatteellinen kysymys, josta asian ratkaisu riippuu, ja voi siten antaa unionin tuomioistuimelle mahdollisuuden arvioida paremmin asiayhteyttä, jossa asia saatetaan sen käsiteltäväksi.

10 On siis todettava tämän määräyksen 8 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti ja erityisesti unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevällä tavalla (ks. unionin yleisen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtajan määräys 6.10.2021, Illumina v. komissio, T-227/21, EU:T:2021:672, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), että järjestö voidaan hyväksyä väliintulijaksi asiassa ensiksi, jos se edustaa merkittävää määrää kyseisellä alalla toimivia yrityksiä, toiseksi, jos sen tarkoituksena on suojella jäsentensä etuja, kolmanneksi, jos asia voi tuoda esiin kyseisen alan toimintaan vaikuttavia periaatteellisia kysymyksiä, ja neljänneksi, jos annettavalla tuomiolla voi näin ollen olla huomattava vaikutus sen jäsenten etuihin.

11 AFJE:n ja ECLA:n väliintulohakemukset on tutkittava näiden vahvistettujen edellytysten valossa.

12 Hakemustensa tueksi AFJE ja ECLA vetoavat ensiksi siihen, että ne edustavat huomattavaa määrää jäseniä, jotka toimivat sillä talouden alalla, jota käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä oleva keskittymä koskee. AFJE nimittäin edustaa Ranskan alueella toimivien yritysjuristien koko yhteisöä ja kattaa kaikki Ranskan talouden alat. ECLA puolestaan on 22 eurooppalaisen yritysjuristiyhdistyksen kattojärjestö ja edustaa siten yritysjuristiyhdistysten, jotka kattavat Euroopan kaikki talouden alat, yhteisiä etuja. Toiseksi AFJE ja ECLA, joiden tavoitteena on oikeusvaltion ja oikeusvarmuuden periaatteen suojelu Euroopassa, puolustavat ja suojelevat jäsentensä etuja. Kolmanneksi käsiteltävänä olevassa asiassa nousee esiin periaatteellisia kysymyksiä, jotka liittyvät yrityskeskittymien valvonnasta 20.1.2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 (EUVL 2004, L 24, s. 1) 22 artiklan tulkintaan ja vaikuttavat oikeustoimiin talouden eri aloilla. Neljänneksi valituksen lopputulos voi vaikuttaa merkittävästi AFJE:n ja ECLA:n edustamiin etuihin. Erityisesti keskittymien osalta yritysjuristien olisi voitava toteuttaa selkeitä ja ennakoitavia menettelyjä, jotta vältettäisiin se, että yritykset, joiden palveluksessa he ovat, joutuisivat vaikeuksiin tällaisten toimien valvonnasta vastaavan sääntelyviranomaisen kanssa tai joutuisivat keskeyttämään jo aloitetun tai jopa päättyneen toimen.

13 Tämän argumentaation perusteella ei kuitenkaan voida hyväksyä näitä väliintulohakemuksia.

14 Ensiksi AFJE ja ECLA eivät osoita, että tämän asian ratkaisu vaikuttaisi niiden tai niiden jäsenten etuihin tämän määräyksen 6 ja 7 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla. Kun nimittäin otetaan huomioon, että käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä oleva keskittymä ei koske näitä järjestöjä eikä niiden jäseniä, mitä ne eivät myöskään väitä, annettavan tuomion tuomiolauselmalla ei voi olla suoraa ja tosiasiallista vaikutusta niiden oikeudelliseen asemaan.

15 Toiseksi AFJE ja ECLA eivät osoita ensinnäkin, että ne edustavat tämän määräyksen 10 kohdassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti huomattavaa määrää sillä alalla toimivista yrityksistä, jota tässä asiassa kyseessä oleva keskittymä koskee, toiseksi, että keskittymä voi tuoda esiin periaatteellisia kysymyksiä, jotka vaikuttavat tämän alan toimintaan, ja kolmanneksi, että annettavalla tuomiolla voi olla huomattava vaikutus niiden jäsenten etuihin.

16 On nimittäin huomattava, että käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä oleva keskittymä koskee uuden sukupolven genomin sekvensointiin (next-generation sequencing, myös NGS) perustuvien syövän varhaiseksi toteamiseksi tehtävien verikokeiden alaa ja laajemmin lääkkeiden ja/tai lääkinnällisten laitteiden alaa.

17 Tältä osin on todettava, että vaikka – kuten tämän määräyksen 9 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee – ammatillisten etujärjestöjen väliintulo-oikeuden laajalla tulkinnalla pyritään unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettujen asioiden asiayhteyden tarkempaan arviointiin ja samalla välttämään yksittäisten väliintulojen moninkertaistuminen, joka vaarantaisi oikeudenkäynnin tehokkuuden ja sujuvuuden, kyseisen tulkinnan tarkoituksena ei kuitenkaan ole sallia sellaisten ei-edustavien järjestöjen väliintuloa, joiden etua asian ratkaisu koskee vain välillisesti ja hypoteettisesti.

18 Jos unionin tuomioistuimen olisi hyväksyttävä se, että yritysjuristeja edustava yhdistys voi tulla väliintulijaksi nyt esillä olevan kaltaisessa asiassa AFJE:n ja ECLA:n esittämien syiden kaltaisten syiden perusteella, tästä seuraisi, että tällainen yhdistys voisi tulla väliintulijaksi useimpiin unionin tuomioistuimissa vireillä oleviin oikeudenkäynteihin, joissa on kyse kilpailuoikeuden alaan kuuluvan unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta, koska vastaavanlaisiin syihin voitaisiin aina vedota tämänkaltaisissa oikeudenkäynneissä.

19 Edellä esitetyn perusteella on siis todettava, että riippumatta siitä, ovatko AFJE ja ECLA ammatillisia etujärjestöjä ja sisältyykö niiden tavoitteisiin jäsentensä etujen suojaaminen, ne eivät ole osoittaneet, että asian ratkaisu koskee niiden etua Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetulla tavalla. Näin ollen niiden väliintulohakemukset on hylättävä.

20 Tätä päätelmää ei kyseenalaista se, että unionin tuomioistuimet ovat tietyissä asioissa hyväksyneet asianajajia ja oikeudellisia neuvonantajia edustavien ammatillisten järjestöjen väliintulon, koska kyseisissä asioissa kyse on ollut periaatteellisista kysymyksistä, jotka ovat voineet vaikuttaa niiden jäsenten etuihin. Tältä osin on erityisesti huomattava, että unionin tuomioistuimen presidentin 5.7.2018 antamaan määräykseen johtanut asia Uniwersytet Wrocławski ja Puola v. ERA (C-515/17 P ja C-561/17 P, ei julkaistu, EU:C:2018:553) koski oikeudellista kysymystä siitä, noudatettiinko vaadittua riippumattomuusedellytystä, kun asianosaista edusti unionin tuomioistuimissa oikeudellinen neuvonantaja, joka oli sidoksissa kyseiseen osapuoleen sellaisen yksityisoikeudellisen sopimuksen perusteella, joka koski ulkopuolisena opettajana tarjottuja palveluja, ja joka näin ollen oli periaatteellinen kysymys, joka saattoi vaikuttaa oikeudellisia neuvonantajia edustavan ammatillisen järjestön etuihin.

21 Edellä esitetyillä perusteilla AFJE ja ECLA eivät ole osoittaneet, että asian ratkaisu koskee niiden etua Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetulla tavalla, ja niiden väliintulohakemukset on näin ollen hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

22 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska AFJE ja ECLA ovat hävinneet asian väliintulohakemuksensa osalta ja koska komissio on vaatinut niiden velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ne on velvoitettava korvaamaan nyt käsiteltäviin väliintulohakemuksiin liittyvät oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuimen presidentti on määrännyt seuraavaa:

1) **Association française des juristes d'entreprisen (AFJE) ja European Company Lawyers Associationin (ECLA) väliintulohakemukset hylätään.**

2) **Association française des juristes d'entreprise (AFJE) ja European Company Lawyers Association (ECLA) velvoitetaan korvaamaan kyseisiin väliintulohakemuksiin liittyvät oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset